

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

УДК 336.6

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Абрамова А.С., Антонюк В.І.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Одним з найважливіших прийомів економічного аналізу є визначення та розрахунок факторів і причин, що впливають на результати господарської діяльності. Тільки на основі визначення впливу факторів і вивчення кожного фактору окремо можна здійснити основну мету економічного аналізу розробка рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо усунення наявних недоліків, закріплення досягнень і підвищення ефективності використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, складання перспективних і поточних планів подальшого розвитку комерційної діяльності. В даній роботі розглянуто один з найпоширеніших методів факторного аналізу рентабельності власного капіталу за моделлю DuPont, аналізуючи попередньо коефіцієнти кореляції Пірсона не лише самих факторів, а і їх вхідних даних в цілому.

Ключові слова: рентабельність підприємства, факторний аналіз, ланцюгові підстановки, чистий прибуток, кореляція.

Постановка проблеми. Комплексна оцінка фінансово-економічних показників підприємства просто не можлива без врахування показників рентабельності підприємства і абсолютних значень величини отриманого чистого прибутку. Проте в умовах фінансової нестабільності країни частіше постає питання розподілу прибутку підприємства задля максимізації ефективності використання вільних коштів. В свою чергу дана проблема ускладнюється необхідністю визначення впливу різноманітних факторів. Дану проблему покликаний вирішувати факторний аналіз, методика розрахунку якого залежить від його мети та наявності масиву даних.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Методологічні та практичні основи розрахунку факторних моделей аналізу прибутковості підприємства висвітлена в працях таких вітчизняних і зарубіжних авторів О.С. Іванілов, І.Ф. Полещука, О.М. Семенова, А.Г. Янковий, К.В. Измайлової, В.В. Ковальова та інші. Якщо підсумувати аналіз їх наукових праць методики розрахунку та різноманітних способів дослідження впливу факторів на процеси формування та розподілу доходів підприємства, то стає зрозуміло, що вже є сформована ґрунтована база матеріалів по даній темі.

Виявлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Серед маси праць і алгоритмів розрахунку факторного аналізу підприємства практично немає чіткого керування та прикладу здійснення такого методу, щоб був здійснений від початку і до кінця, при цьому залишаючись водночас відносно простим в розрахунку і розумінні кожного етапу. Також необхідною умовою є те, щоб врахувати вагу кожного з факторів в загальному підсумку.

Мета статті. Мета статті полягає у наочному поетапному проведенні факторного аналізу рентабельності власного капіталу підприємства методом ланцюгових підстановок за вдосконаленою методикою.

Виклад основного матеріалу. При аналізі коефіцієнтів рентабельності найбільше поширення набула факторна модель, основною задачею якої було визначити фактори, які впливають на ефективність роботи підприємства і оцінити цей вплив (факторна модель DuPont) та визначається за формулою:

$$R_E = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня вартість власного капіталу}} = R_N * R_O * F_D \quad (1)$$

де R_O – ресурсовіддача;

R_N – чиста рентабельність продаж;

F_D – коефіцієнт фінансової залежності.

Модель Дюпона (англ. The Du Pont System of Analysis, формула Дюпона) – метод фінансового аналізу через оцінку ключових факторів, що визначають рентабельність підприємства. Даний метод був вперше використаний компанією «DuPont» на початку 20-го століття і являє собою факторний аналіз, тобто виділення основних факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємства [2, с. 282].

Метою фінансового аналізу, проведеного компанією, є пошук шляхів максимізації прибутковості вкладеного капіталу для власників і акціонерів. Прибутковість підприємства та зростання її вартості для акціонерів відбивається коефіцієнтами рентабельності. Управління рентабельністю підприємства стає ключовим завданням для всіх рівнів менеджменту: стратегічного, тактичного і оперативного. Фірмою «DuPont» був запропонований простий спосіб управління рентабельністю через розкладання коефіцієнта рентабельності на фактори, що відображають різні аспекти діяльності підприємства [1, с. 10].

Модель Дюпона і її модифікації в трьох- і п'ятифакторна формули дозволяє компанії швидко оцінити ступінь впливу різних чинників на формування ключового в оцінці вартості компанії, і її привабливості для акціонерів – показника рентабельності власного капіталу.

Показник ресурсовіддачі розраховується наступним чином:

$$R_o = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Середня вартість активів}} \quad (2)$$

Щодо коефіцієнта фінансової залежності, то він знаходиться за формулою:

$$F_D = \frac{\text{Середньорічна вартість активів}}{\text{Середньорічна вартість власного капіталу}} \quad (3)$$

Розрахунок чистої рентабельності продаж можна знайти за формулою:

$$R_N = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка від реалізації}} \quad (4)$$

Значимість даних показників пояснюється тим, що вони узагальнюють найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства: N – узагальнює звіт про фінансові результати; O – актив балансу і ефективність його використання; D – пасив балансу і оптимальність його структури [1, с. 11].

Для проведення факторного аналізу можна використати різні засоби. Найбільш простий – це метод ланцюгових підстановок [6, с. 361].

Загальну зміну рентабельності власного капіталу можна визначити за формулою:

$$\Delta R_E = R_E^1 - R_E^0 \quad (5)$$

Вплив на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу зміни показника чистої рентабельності продаж:

$$\Delta R_E (R_N) = R_N^1 * R_o^0 * F_D^0 - R_N^0 * R_o^0 * F_D^0 \quad (6)$$

Зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни показника ресурсовіддачі:

$$\Delta R_E (R_o) = R_N^1 * R_o^1 * F_D^0 - R_N^1 * R_o^0 * F_D^0 \quad (7)$$

Зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта фінансової залежності:

$$\Delta R_E (F_D) = R_N^1 * R_o^1 * F_D^1 - R_N^1 * R_o^1 * F_D^0 \quad (8)$$

Таким чином, загальна зміна рентабельності власного капіталу за рахунок факторів:

$$\Delta R_E = \Delta R_E (R_N) + \Delta R_E (R_o) + \Delta R_E (F_D) \quad (9)$$

Для визначення сили взаємозалежності застосовують коефіцієнти кореляції. Найпоширенішим є коефіцієнт кореляції Пірсона (позначають «r») – в статистиці, показник кореляції (лінійної залежності) між двома змінними X та Y, який набуває значень від -1 до +1 включно. Він широко використовується в науці для вимірювання ступеня лінійної залежності між двома змінними.

Коефіцієнт кореляції Пірсона між двома змінними дорівнює коваріації двох змінних, або сумі добуток відхилень, поділений на добуток їх стандартних відхилень. Нехай, є дві вибірки Коефіцієнт кореляції Пірсона розраховують за формулою [1, с. 261]:

$$r_{xy} = \frac{\sum_{i=1}^m (x_i - X)(y_i - Y)}{\sqrt{\sum_{i=1}^m (x_i - X)^2 \sum_{i=1}^m (y_i - Y)^2}} \quad (10)$$

де X та Y – вибіркові середні.

Показник ресурсовіддачі характеризує ефективність (результативність) використання активів підприємства, і відображає кількість оборотів капіталу за звітний період. Ресурсовіддача показує скільки гривень отримує підприємство на

одиночку активів [2, с. 283]. Коефіцієнт ресурсовіддачі в фінансовому аналізі також називається коефіцієнтом оборотності активів та розраховується наступним чином:

$$R_o^0 = 54252 / (34671 + 36924) : 2 = 1,516$$

$$R_o^1 = 93\ 853 / (36\ 924 + 61\ 991) : 2 = 1,898$$

Дані значення коефіцієнта показують, що на кожну гривню всіх активів підприємства приходило 1,52 грн. доходу підприємства в 2014 році та 1,90 грн в 2015, тобто, у звітному періоді оборотність активів значно виросла, що позитивним явищем для компанії, оскільки чим вище ресурсовіддача підприємства, тим вище її платоспроможність і фінансова стійкість. Нормативні значення показника визначаються по галузі і можуть варіюватися в залежності від виду діяльності: вище у підприємств торгівлі, ніж у капіталомістких. Підвищення ресурсовіддачі показує збільшення ефективності використання капіталу підприємства, в даному випадку ТДВ «Трембіта».

Щодо коефіцієнта фінансової залежності, то він є індикатором фінансової стійкості, який також вказує на здатність компанії проводити прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі. Показник є оберненим до показника фінансової автономії. Він розраховується як співвідношення пасивів до власного капіталу. Значення показника говорить про те, скільки фінансових ресурсів використовує компанія на кожну гривню власного капіталу [2, с. 282]. Тож для досліджуваного підприємства його динаміка наступна:

$$F_D^0 = (34671 + 36924) / 2 : (26179 + 32564) / 2 = 1,219$$

$$F_D^1 = (36\ 924 + 61\ 991) / 2 : (32\ 564 + 52\ 175) / 2 = 1,167$$

Показник рентабельності продажів характеризує найважливіший аспект діяльності компанії – реалізацію основної продукції, а також оцінює частку собівартості в продажах. Коефіцієнт рентабельності продажів зв'язує оперативну і стратегічну діяльність компанії [5, с. 120].

Розрахунок чистої рентабельності продаж знаходиться наступним чином:

$$R_N^0 = 6385 / 54252 = 0,118$$

$$R_N^1 = 24\ 080 / 93\ 853 = 0,257$$

Якщо брати до уваги, що в 2014 році показник становив лише 0,118, а вже наступного року 0,257, то це говорить нам про значне зростання частки чистого прибутку в загальному обсязі доходів компанії. Тобто, собівартість, операційні витрати, податки та інші відрахування з виручки знижуються в міру зростання прибутку. Така ситуація просто не можна назвати негативною.

За тією ж методикою розрахуємо і ці показники на основі даних за 2016 рік:

$$R_E^1 = 19\ 276 / 60\ 368 = 0,319$$

$$R_o^1 = 97\ 347 / 70\ 869 = 1,374$$

$$F_D^1 = 70\ 869 / 60\ 368 = 1,174$$

$$R_N^1 = 19\ 276 / 97\ 347 = 0,198$$

Так в 2016 році спостерігається по всіх відносних показника нашої факторної моделі, окрім ко-

ефіцієнта фінансової залежності, що тримається рівня 2015 року з невеличким плюсом (0,007).

Перш ніж почати прорахунок впливу заданої моделі на рентабельність підприємства, необхідно здійснити аналіз ввідних даних щодо факторного аналізу, як абсолютних величин, так і відносних показників, відносно яких будемо спостерігати зміни (табл. 1).

З даних, які наведені в таблиці видно, що показники можна поділити на дві частини: ті, що використовуються для обчислення коефіцієнтів та безпосередньо самі коефіцієнти. Останні будуть використанні як фактори для моделі аналізу.

Чистий прибуток – це єдиний показник, що в 2016 році мав негативну динаміку (знизився на 4804 тис. грн.), що точно відобразиться при розрахунку показника рентабельності. Виручка від реалізації продукції, сума власного капіталу та активів зростали впродовж двох років.

Тож, для здійснення факторного аналізу використовуються наступні показники: рентабельність власного капіталу, ресурсовіддачі, коефіцієнт фінансової залежності та чиста рентабельність продаж.

Розрахувавши показники кореляції відносно показника рентабельності власного капіталу, помітно, що найбільш впливовішим і у найбільш тісному зв'язку перебуває показник рентабельності продажу (0,947), оскільки вони прямопропорційно залежать від чистого прибутку, який в свою чергу корелює із значенням 0,880, що, при абсолютному значенні «1», має вагомий вплив.

Деяко менш тісного зв'язку мають показники ресурсовіддачі із значенням 0,852 та виручка від реалізації – 0,672.

Доволі серйозного впливу на показник рентабельності власного капіталу має коефіцієнт фінансової залежності (- 0,801), проте із від'ємним значенням, тобто обернено.

І найменшої кореляційної залежності набувають значення двох показників:

- Середньої вартості активів – 0,192.
- Середньої вартості капіталу – 0,159.

Якщо розглядати динаміку даних показників загалом за 2014–2015 року, помітно, що чітка зростаюча тенденція спостерігалась за таким показником як виручка від реалізації продукції, сумарний обсяг активів підприємства та власний капітал.

Щодо таких показників як абсолютне значення чистого прибутку та відносні показники рен-

табельності продажу, рентабельності власного капіталу і ресурсовіддачі, то їх динаміка супроводжувалася різким зростанням в 2015 році і певним скороченням в 2016, а для останнього показника і зовсім до падіння нижче рівня базового періоду.

Динаміка коефіцієнта фінансової залежності була ж доволі неоднозначною: спершу спостерігався спад на 42 пункти, а згодом ріст на 7.

Оскільки при розрахунку коефіцієнта кореляції були враховані лише три періоди, сам показник може бути лише приблизним, оскільки при більшому обсязі вибірки буде зростати точність розрахунків.

Наразі основною метою дослідження є створення та аналіз факторної моделі впливу на рентабельність власного капіталу за трьома показниками: коефіцієнт ресурсовіддачі, рентабельність продажу та коефіцієнта фінансової стійкості. Проведемо розрахунки поетапно.

Рентабельність власного капіталу в 2014–2015 році становила:

$$R_E^0 = 6385 / (26179 + 32564) : 2 = 0,217$$

$$R_E^1 = 24\ 080 / (32\ 564 + 52175) : 2 = 0,568$$

Таким чином даний показник зріс більш, ніж вдвічі і саме ця різниця буде нас цікавити в кінцевому результаті, де і проаналізуємо, що і на скільки вагомо вплинуло на цю ситуацію.

Значимість даних показників пояснюється тим, що вони узагальнюють найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства: N – узагальнює звіт про фінансові результати; O – актив балансу і ефективність його використання; D – пасив балансу і оптимальність його структури.

Для проведення факторного аналізу можна використати різні засоби. Найбільш простий – це метод ланцюгових підстановок, методика якого ми розглядали раніше.

Загальну зміну рентабельності власного капіталу можна визначити за формулою:

$$\Delta R_E = 0,568 - 0,217 = 0,351$$

Це те значення, яке в підсумковому результаті повинне бути отримане у міру розрахунку питомої ваги впливу окремих факторів.

Вплив на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу зміни показника чистої рентабельності продаж:

Таблиця 1

Масив ввідних даних для факторного аналізу рентабельності власного капіталу

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відхилення (+,-) звітнього періоду до		Коеф. Кор-ції
				2014 року	2015 року	
Чистий прибуток	6385	24080	19276	12891	-4804	0,880
Середня вартість власного капіталу	29371,5	42369,5	60368	30996,5	17998,5	0,192
Виручка від реалізації	54252	93853	97347	43095	3494	0,672
Середня вартість активів	35797,5	49457,5	70869	35071,5	21411,5	0,159
Рентабельність власного капіталу (Re)	0,217	0,568	0,319	0,102	-0,249	1,000
Ресурсовіддача (Ro)	1,516	1,898	1,374	-0,142	-0,524	0,852
Чиста рентабельність продаж (Rn)	0,118	0,257	0,198	0,080	-0,059	0,947
Коеф. Фін. Залежності (Fd)	1,219	1,167	1,174	-0,045	0,007	-0,801

Складено автором на основі джерела [форма звітності # 1–2 підприємства ТДВ Трембіта]

$$\mathcal{R}_E = 0,257 * 1,516 * 1,219 - 0,118 * 1,516 * 1,219 = 0,257$$

Таким чином, ріст рентабельності продаж став драйвером для підвищення рентабельності власного капіталу на 0,257, що рівно 25,7%.

Зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни показника ресурсовіддачі визначаємо наступним чином:

$$\Delta R_E (R_N) = 0,257 * 1,898 * 1,219 - 0,257 * 1,516 * 1,219 = 0,119$$

Значення 0,119 – це те число зміни коефіцієнта прибутковості власного капіталу під впливом росту ресурсовіддачі. Тобто, при збільшенні ефективності використання активів підприємства, кожна гривня власних коштів почала приносити практично на 12 коп. більше.

Зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта фінансової залежності:

$$\Delta R_E (R_O) = 0,257 * 1,898 * 1,167 - 0,257 * 1,898 * 1,219 = -0,025$$

Оскільки коефіцієнт фінансової стійкості знаходиться в оберненій залежності, то його зміна спричинила скорочення показника рентабельності власного капіталу на 25 пунктів.

Таким чином, загальна зміна рентабельності власного капіталу за рахунок всіх факторів:

$$\Delta R_E (F_D) = 0,257 + 0,119 + (-0,025) = 0,351$$

Порівнявши з попереднім розрахунком темпу приросту даного показника, отримуємо підтвердження правильності наших прорахунків і моделі факторного аналізу за методикою «Du Pont» в цілому.

Визначимо вплив цих же факторів порівнюючи вже 2015–2016 роки: оскільки перший з них тепер буде базою, то розрахуємо лише за звітний рік.

$$\mathcal{R}_E = 0,319 - 0,568 = -0,249$$

$$\Delta R_E (R_N) = 0,198 * 1,898 * 1,167 - 0,257 * 1,898 * 1,167 = -0,130$$

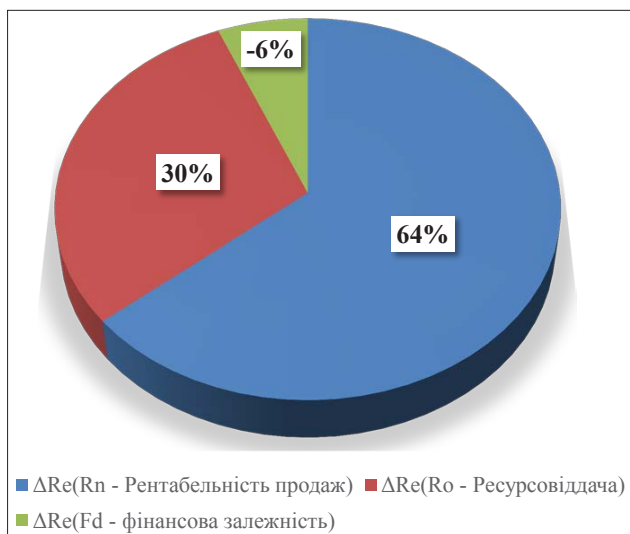

Рис. 1. Питова вага впливу кожного з факторів на рентабельність власного капіталу щодо динаміки 2014–2015 років

Складено автором на основі джерела [форма звітності # 1–2 підприємства ТДВ Трембіта]

$$\Delta R_E (R_O) = 0,198 * 1,374 * 1,167 - 0,198 * 1,898 * 1,167 = -0,121$$

$$\Delta R_E (F_D) = 0,198 * 1,374 * 1,174 - 0,198 * 1,374 * 1,167 = 0,002$$

З останніх розрахунків можна виділити наступні особливості:

- зміна показника рентабельності власного капіталу мала від’ємне значення (–0,249), що означає про перевагу впливу всіх факторів до зниження даного показника;

- динаміка рентабельності продаж призвело до скорочення початкового показника на 0,130;

- на 121 пункт скоротився показник рентабельності власного капіталу в міру зміни ресурсовіддачі підприємства;

- на дві тисячні зросла прибутковість підприємства завдяки приросту фінансової залежності.

Підсумуємо вплив факторів і перевіримо їх із значенням дельти вихідного показника.

$$\mathcal{R}_E = -0,130 + (-0,119) + 0,002 = -0,249$$

Вплив факторів на зміну показника рентабельності власного капіталу демонструє таблиця 2.

Таблиця 2

Фактори впливу на рентабельність власного капіталу

Показник	Співвідношення періодів		За три роки
	2014–2015	2015–2016	
$\Delta Re(Rn - \text{Рентабельність продаж})$	0,257	-0,130	0,127
$\Delta Re(Ro - \text{Ресурсовіддача})$	0,119	-0,121	-0,002
$\Delta Re(Fd - \text{фінансова залежність})$	-0,025	0,002	-0,023
$\Delta Re (\text{Всього})$	0,351	-0,249	0,102

Складено автором на основі джерела [форма звітності # 1–2 підприємства ТДВ Трембіта]

Таким чином, в 2015 році порівняно з 2014 роком відбулося збільшення показника рентабель-

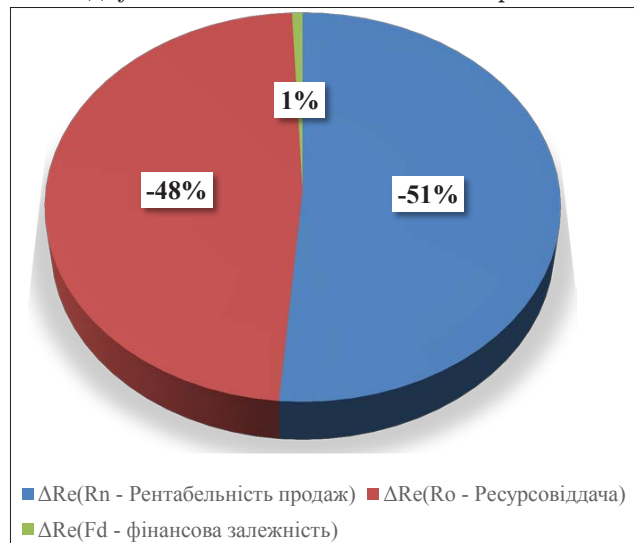

Рис. 2. Питова вага впливу кожного з факторів на рентабельність власного капіталу щодо динаміки 2015–2016 років

Складено автором на основі джерела [форма звітності # 1–2 підприємства ТДВ Трембіта]

ності власних коштів. Таке зростання відбулося завдяки збільшенню рентабельності продажу на 25,7%, росту ресурсовіддачі на 11,9% та з негативним впливом фінансової залежності підприємства на -2,5%. Загальний приріст рентабельності власного капіталу склав 35,1%. Проаналізуємо питому вагу впливу кожного з факторів (рис. 1).

В 2016 році можна спостерігати зменшення показника рентабельності власного капіталу, причиною якого стало здебільшого зниження показника рентабельності продажу та ресурсовіддачі на 0,130 та 0,121 відповідно. Практично непомітного, хоч і позитивного впливу, мав показник фінансової залежності, що збільшив вихідний показник на 2 пункти. Таким чином, загальний приріст коефіцієнта становив -24,9%.

Вирахуємо питому вагу кожного з фактора і подамо у вигляді діаграми (рис. 2).

З огляду даних наведених в рис. можна побачити, що найбільший і практично рівний вплив мали показники рентабельності продажу та ресурсовіддачі і лише 1% вагомості припав на показник фінансового результату.

Отож, сумарно за два роки рентабельність власних коштів ТДВ «Трембіта» змінилась на 10,2%: основним фактором зміни став приріст показника рентабельності продаж на 12,7%, про-

те зниження таких показників як ресурсовіддача та коефіцієнт фінансової стійкості вплинули на зниження даного показника (на 0,2 та 2,3% відповідно). Для власників підприємства дуже важливо, щоб постійно відбувався приріст чистого прибутку та зростала ефективність використання інвестованого ними капіталу. Спираючись на вищенаведене, можна виявити, що дане підприємство раціонально використовує власні кошти.

Висновки та пропозиції. Таким чином, факторна модель аналізу рентабельності власного капіталу Du Pont є й досі актуальною, незважаючи на дату своєї розробки. Дана методика враховує вплив таких факторів як ресурсовіддача, коефіцієнт фінансової стійкості та рентабельність продажу у розрізі їх значень за два останні роки і динаміку зміни кожного з них. Проте, доповнивши дану систему розрахунку порівняльним аналізом ввідних показників та коефіцієнта кореляції Пірсона, можна глибше і детальніше вирахувати вплив кожного фактору. Також для більш масштабного аналізу слід здійснювати розрахунки в динаміці або навіть тенденції: показники питомої ваги впливу кожного фактору будуть підбивати підсумки за декілька років, здійснюється при цьому не лише вертикальний, а й горизонтальний аналіз.

Список літератури:

1. Абдукаримов И. Т. Факторы, влияющие на результативные показатели хозяйственной деятельности предприятий, их классификация и методы оценки // Социально-экономические явления и процессы. Тамбов, 2013. № 12. С. 9–14.
2. Боднарчук А. В. Удосконалення комплексного економічного аналізу власного капіталу / А. В. Боднарчук // Бізнес Інформ. – 2013. – № 3. – С. 282–285.
3. Долгих Т. С. Адаптация факторного анализа объема производства, затрат и прибыли для применения в управленческом учете хлебопекарных предприятий / Т. С. Долгих // Издательский дом «Финансы и кредит». – 2015. – № 2(34). – С. 144–158.
4. Іваненко В. М. Курс економічного аналізу: [навч. посіб.] / В. М. Іваненко. – 5-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2013. – 261 с.
5. Ковальчук Т. М., Вергун А. І. Теоретико-методологічні засади аналізу фінансового стану підприємства за стадіями життєвого циклу / Т. М. Ковальчук, А. І. Вергун // Науковий вісник Чернівецького національного університету: Збірник наукових праць. Вип. 669–671. Економіка. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. – С. 116–122.
6. Кошельков Г. В. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства / Г. В. Кошельков, В. С. Малишко // Економіка і суспільство. – 2016. – № 7. – С. 361–368.
7. Литвин, З. Б. Аналіз взаємозв'язку інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства / З. Б. Литвин // Кримський економічний вісник. – № 6(13) грудень. – 2014. – С. 95–99.
8. Литвин З. Б. Аналіз як невід'ємний інструмент ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства / З. Б. Литвин // Регіональна бізнес-економіка та управління. – № 4(44). – грудень. – 2014 – С. 25–34.
9. Шпилик С. Управління збутовою діяльністю підприємства / С. Шпилик // Галицький економічний вісник. – 2012. – № 4(37). – С. 88–95.

Абрамова А.С., Антонюк В.И.

Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОВЕДЕНИЮ ФАКТОРНОГО АНАЛИЗА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

Одним из важнейших приемов экономического анализа является определение и расчет факторов и причин, влияющих на результаты хозяйственной деятельности. Только на основе определения влияния факторов и изучения каждого фактора в отдельности можно осуществить основную цель экономического анализа: разработка рекомендаций для принятия управленческих решений по устранению имеющихся недостатков, закреплению достижений и повышению эффективности использования материальных, трудовых и финансовых ресурсов, составление перспективных и текущих планов дальнейшего развития коммерческой деятельности. В данной работе рассмотрен один из самых распространенных методов факторного анализа рентабельности собственного капитала по модели DuPont, анализируя предварительно коэффициенты корреляции Пирсона не только самих факторов, а и их входных данных в целом.

Ключевые слова: рентабельность предприятия, факторный анализ, цепные подстановки, чистая прибыль, корреляция.

Abramova A.S., Antoniuk V.I.

Chernivtsi Y. Fedkovich National University

METHODICAL APPROACHES TO USE FACTORIAL ANALYSIS OF THE PROFIT BUSINESS

Summary

One of the most important methods of economic analysis is the definition and calculation of factors and reasons influencing the results of economic activity. Only on the basis of the determination of the influence of factors and the study of each factor separately can be the main goal of economic analysis, the development of recommendations for the adoption of management decisions to eliminate existing deficiencies, consolidation of achievements and increase the efficiency of the use of material, labor and financial resources, preparation of perspective and current plans for further development commercial activity. In this paper, we consider one of the most common methods of factor analysis of the return on equity using the DuPont model, analyzing the coefficients for Pearson's correlation not only the factors themselves, but also their contributions in general.

Keywords: profitability of enterprise, factor analysis, chain substitutions, net profit, correlation.